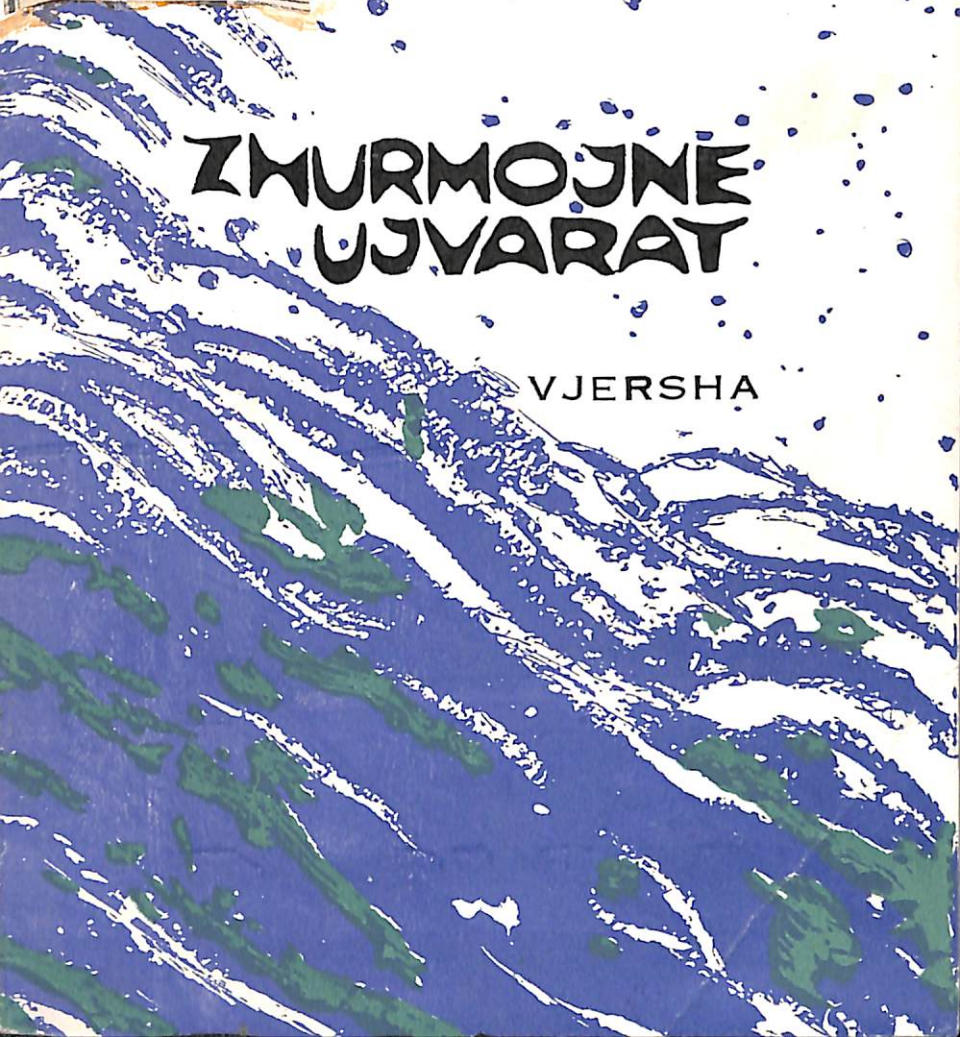

BIBLIOTEKA E
8JA-1
E. 56
SHITIT
GJIROKASTËR

MEHMET ELEZI

ZHURMOJNE UJVARAT

VJERSHA

85H-1

E.56

MEHMET ELEZI

S

ZHURMOJNË UJVARAT...

(Vjersha)

~~53801~~

SHKURTËRA E SHITUR
KËNDËRËSIA E

12 190

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

MIRUPAFSHIM, NANË!

Agimi i freskët,
si nuse malësore,
kreshtave po u fshin të natës pluhun.
Sonte, nanë e dashun,
fjete veç pak orë:
për aksion po nisem dhe unë.

N'heshtje nata shkrihej
(këndonte veç centrali)
E n'kaltërsinë e thellë dridheshin yjet.
Ti akoma s'flije:
dhe një mollë ma tepër
fshehtas meje në valixhe shtije.

Tash po nisem...
Gëzimi që djali
t'u ba me përcjellë, me vesë sytë t'i ngjeu.
Po dhe m'i ngul sytë dridhshëm;

shqetësohesh prej syzezës
që gërshetin gështenjë e preu?

Mirupafshim!
Kur mbi Myzeqe,
si një liqen i kaltër nata do të derdhet,
mes shokëve, dashunive,
me kangë në buzë e në shpirt,
yt bir aq i lumtun trasesë do të kthehet.

Ndërsa ti do të zbresësh tek ahui i vjetër
me enën e drujtë nën burim.
Si krah shqipeje
shaminë ta merr era,
ndërsa thinjat
kunorë të rrinë.

Dhe ashtu do t'shohësh
në shtegun me pisha,
ku po derdhem unë si parëverë.
Krenari e ashpër
muzgut do të t'ndrisë:
kështu shumë përcolle e prite shumë herë.

Dhe kështu dhe mue
sa herë do m'përcjellësh

si këtij shtegu me pisha
në këtë agim.

Nëse Atdheu i ri të dyve na thërret,
ena e drunjtë
nën shkumë
do të thinjet, nën burim.

1968

TREGIM PËR MËSUESEN

Ajo zbriti
si drenushë prej malesh,
tue shkelë të lashtin kanun.
Tue shkelun përmbi grumbuj fjalësh,
që zvarriteshin
tinëz nëpër katund.

Ajo zbriti...
Hoqi shaminë e kokës
dhe ashtu ballënaltë,
ndanë kullës majë kodrës,
zbriti në udhë, kur vjollca nën gardh sa
kish mbi.

Ajo zbriti prej fshati me pisha,
tue shkelë e heshtun livadhe t'blerta,
ku sa herë

dhentë ja trembi bisha,
tok me andrat
si flutura të lehta.

Ajo zbriti,
donte të merrte dritë,
donte dritë të derdhte në fshat.

Ndaj atë mbrëmje vonë,
diku u ndigjuen mbytn
dy opinga të trasha
në asfalt.

Dhe u kthye
mësuese e re,
e qetë — sikur sillte tufën pyllit me lajthi.

Ndërsa i jati,
që pati mbushë koburen,
kryet e thinjun uli:
«Mirëseardhe, bijë!»

1967.

DRITË E RE NDËR MALE

Nji krismë sëpate ndigjohej mëngjezeve të kristaltë
dhe humbiste thellë, n'pishnajën ngarkue me borë.
Akoma pa zbardhë,
dilte malësori prej kullës së lashtë
për pak dritë,
për pak zjarr,
për pak pishë të thatë,
për kalamajt' e unshëm dhe të ngratë,
tue ça të ftohtë borë me gjoks malësori,
kur ende si agim mbi bjeshkë nuk qe shpalosë
Nandori.

Poshtë Valbona rridhte e kaltër, plot valë, plot
shkumë,
Vraponte, dredhonte, përplasej nëpër shkrepë.
Spërkatte brigjet — akull.
Dhe kanga e saj pa fund
i përshkonte thellë lugjet që ka bjeshka.

Kështu dimnit të ashpër...

Dhe, kur pranvera

malet veshë n'alabastër niste me i hukatë,
përsëri grykës së përronit tretej një krismë e thatë,
përsëri Valbona rridhte ashtu plot shkumë,
me ujnat breg më breg.

Me gjoksin dallgëzor përfshinte lisa të shkulun,
që i mbërtheheshin në çdo shkrep,
që s'mund t'ja ndalnin udhën.

Po ç'ka sot që nxiton plot gëzim postjeri
dhe një gazetë të thjeshtë si flamur e ngren lart?

Ndërsa grykave si thikë të pret veri,
ndërsa kreshtave bora po fijat?

Ç'janë këto shkronja të zakonshme, të zeza,
që pishën e tymosun po e përzanë nga çdo kullë?

Ç'janë këto shkronja të vogla

e të mëdha si shkrep,

që po i ndalin Valbonës të pandalshmin vrull,

që përziejnë tinguj radioje dhe kangë lahute?

— Fjala e Partisë!

Ndaj ndalni

ujna mali,

që ndër shekuj shungullet nëpër shkrep!

Duem ne mbij ju

t'shungullojë centrali

e të përcjellë kangët mes pishave të blerta.

Ku gjëmonte ortiqet netëve dimnore,

ku vrapon flladi përmes barit,
ku ndihet kangë e re e muzës së lashtë malësore,
shpërthye prej gëzimit të çobanit.
Se dhe atje, ku gëzimi shetiste veç ndër përralla,
se dhe n'Bjeshkët e Namuna
dritë e re do të dalë.

1967.

NË UDHËN DIMNORE

U nisa luginës mes maleve t'shpalosun si një
libër.

(Ç'shkruejnë vallë pishat

nëpër borë të bardhë?)

Me dashurinë tande,

nanë,

mbështjellun mirë,

çaj përmes ortiqesh

dhe nuk mardh.

Unë e di:

kur degësh e shkund borën

gështenjë e bukur, që krahët i zgjat mbi krevet,

ti me duert plot brumë ngrihesh.

Shamia të shket kokës:

«Mos vallë çap i Mehmetit

shkallësh po kërcet?»

Po nëqoftëse, tek çaj gjurmëve të Ismetit,
shpirti do t'më thyhej
si degë e ngritë bredhi,
kësaj rruge me borë,
drejt teje dot s'do vija:
tufan i dyfishtë mbi mue do të derdhej.

Do t'më zinte mall për llambat,
që ndritën kullën e vjetër,
për flokët e tua si shtëllungët e tua.
Por a do të guxoja vallë,
qoftë edhe një copë letër,
për ty diku, në ndonji muzg, ta shkruaja?

Unë po vi,
si libër shpalosen malet.
(Eh, se ç'shkruajnë pishat
nëpër borë të bardhë!)
I mbështjellun, nanë,
me dashuni të madhe,
çaj dhe përmes ortiqesh
dhe nuk mardh.

1968.

NËPËR MUZGUN E KALTËR TË BJESHKËS

Ti s'e din, nanë, kush po vjen sonte,
ndërsa bjeshka flen,
e flejnë lugjet me borë,
e hana po zbret shkrepash
livadhesh me kullotë,
ku gjumi s'e platitka një traktor.

Ti s'e din, nanë, kush po vjen sonte,
tue shka
në hala t'thata pishash...
Me djersë fushe,
nji shami aksioni.
fryn si fllad këtë mbramje n'stanin buzë
ahishtes.

Ti s'e din nanë, kush po vjen sonte,
ndërsa rudinash flladi i lehtë, fishkëllues,
bredh

e, tue u përkundë, pishnaja ç'po këndoka
nji motiv të lashtë,
ku gjak e kangë rrjedh.

Ti s'e din, nanë, kush po vjen sonte,
kur dhentë e kooperativës
rreth stanesh lehtë përtypen;
e thellë, në grykë të përronit,
dy qen me sytë si zjarre,
nën hijen e pushkës së mixhës
hungrojnë,
vërtiten.

Po vi unë. Dhe ujnat
plot gaz nën fletë ndrisin,
po vi tue lundrue nëpër muzgun e kaltër, të
dridhshëm, të bjeshkës.

Pse vi unë natën,
ti të mos çuditësh:
tonat janë ditët,
tonat janë netët.

1968.

BALLADE PER NJI ÇOBAN

*dëshmor i Rilindjes
nga Malësia e Gjakovës)
(M. Sokolit,*

«Hee-hej, na ra turku!»
Ai në brez vu gjerdanin,
krahëqafë një pushkë,
«Lamtumirë, o tufë!»

Dhe u zhduk i heshtun
mes trungjesh në ahishtë...
Delet në vathë blegëronin.
Delet e mbetuna shkret në torishtë,
si thinjat e tij në erë,
lëvrinin,
zbardhonin.

Tutje, në mes Rrafshit
gjëmonin topat;
flokët Malësia nëpër erë i shplekste.

12-190

BIBLIOTEKA E SHKOLLËS
GJAKOVËS

~~53801~~

Ai në mes shokësh
vikati fort një herë,
me flokët si shkumë qumshti
gozhupin si copë kreshte.

Ai në mes shokësh
«Përpara, burra!»
Dhe me gjoksin e randë shembi grykën e
nji topi,
sikur të donte
me thërmiat e trupit
gjithë këto pyje, ara e livadhe t'i mbulonte.

Vetëm derë e stanit
netëve kërciste.
Trokiste në të shtegëtar i bjeshkëve...
veriu...
Gjysmëhana e ngrime në pellgje gjaku
ndriste,
ai në zemra trokiste
me një shtagë bariu...

1965.

UDHË...

~~UDHË...~~

JEZERCA

E shoh vjeshtave Jezercën tek çan tallazet
e reve të përhimë,

Jezercën —

Me shpatullat e bardha si çoban.

Mbi re tek ndrit —

Si velë ndër perëndime,

Mbi re tek ngrihet—

Si ajsberg vigan.

Dhe ndrit qeleshja e saj

E thurun me fije të holla, të përjetshme,

bore,

Me fije të ngrime mes erënash dhe shinash.

Kështu edhe ne ndër kohna...

Por qeleshja jonë —

E thurun me fije të ashpra thinjash.

BORA E PARË

Ja, bora e parë u ul ngadalë mbi ahet e zhveshun
si një re e bardhë,
lajthitë e holla ndanë udhës u zbardhën e u
ngrinë. . .

Mbi kodrën,
mbi përroin,
shtyllat e tensionit të naltë
si të veshuna me tirqe nën kristale rrinë.

Dhe zgjatin krahët e hollë e të hekurt drejt mje-
gullës së ftohtë
ku dritare kullash dridhen nëpër muzg,
ku pranë strehës një degë bredhi e shkund borën,
ku pranë fëmijësh kokëqethur një radio kangë shkund.

Dhe duken kështu këto shtylla me kullat
sikur shtegëtojnë tue u ngritë si shpata
mbi horizontin gri. . .

...Ja, bora e parë u ul ngadalë mbi ahet e zhve-
shun si një re e bardhë,
lajthi e hollë ndanë udhës u zbardh edhe u ngri...

MBRAMË...

Mbramë seç më thoshte shiu me trokitjet në çad-
rën time,
me morsin e tij të lashtë e të fshehtë.
Më kujtoi trokitjet mbi dërrasat e stanit
me tinguj andrrimtarë.
mes lugjeve alpine,
kur nata ngulet përmbi male si një ankth i errët,
kur nëpër pisha shkumëzojnë dallgët e djersituna
të erës
dhe shemben honesh gjëmimet e plumba të
vjeshtës.

Më kujtoi çobanët...
Kangët që ndizen rreth zjarrit nëpër erën e qumësh-
tit valë,
pushkët që varen në muret e forta e bluejnë nga-
dalë heshtje
(ato në heshtjen e tyne të kyçun gjëmime lirie
fshehin),

nji tranzistor — dhuratë për rendiment të naltë,
nga ku një valle e stuhishme derdhet nëpër natën
e thellë.

Dhe aq pranë i ndjeva
Çobanët me lumejtë e gjelbër të shqetësimeve
baritore,
me piskamën e kangës së gëzueme e të rreptë!

Mbramë...
ndërsa shiu shushurinte e dridhej i gëzuem rreth
neonesh,

mbramë,
tek shkoja në fakultet...

KUR ZHURMONIN UJVARAT...

Mbramë në stan më zuni gjumi vonë, kur zhurmonin ujvarat.
Ato vërshonin të vrullshme që nalt, mese shkrepash të çamë, ndërsa poshtë rignonin nëpër fletë e shkundeshin si flokë të imtë bore nëpër fije bari. Mixha çoban, i zbardhun si dele, akoma pranë zjarrit lexonte gazetën, të shpalosun përpara si një ekran të gjanë.

Mbramë më zuni gjumi vonë, kur zhurmonin ujvarat.
Kanga e tyne plot fllad rrukullisej nëpër gurë e tretej në basin e gëzuem të centralit buzë ahishtes, si nji mulli i thjeshtë, po që kokrra yjesh bluen e shpërndan.

Ndërsa kërciste lehtë shtrati im prej thuprash të njoma ahu, nën mbulojën e tymosun me dërrasa pishe, e delet, si një dallgë e bardhë, shushurinin lehtë mbi stan...

Mbramë më zuri gjumi vonë, kur zhurmonin ujvarat...

NE LOGUN MES PYLLIT

Rrëshqiste rruga e hollë nëpër logun me dritë të
gjelbër gjethesh,
me vetullën e saj të butë e të myshktë,
shtrur me fletë të thata, ku mbinin si rreze të blerta
tufa të gjata e të rralla bari.

Aq pranë të dy po ecnim.

Degët e lisave të njomë fillakë na lëkundeshin mbi
supe.

Sikur i vjedh flladi
flokët e tu të butë.

PRANË GURIT TË VJETËR...

Shushurinte kroni fletëve të thata, mes gurësh të
bardhë,
nëpër koridorin e verdhë e të zhurmshëm të pyllit
të vjeshtës.
Rrugës së lajthishtes që luhatej, u ktheve ngadalë,
nëpër gjurmët e dhive,
dhe në gurin e vjetër të kronit e të kujtimeve u
mbështete.

Ç'pate kështu që u drodhe,
ndërsa në ballë të merrte era dy - tri thinja si
dy - tri fije bari nën brymë?
Të kërrusuna nën bucelën e randë të ujit dhe të
kohës,
ditët e tua të shkueme i pashë drejt teje, një nga
një, si martire të vinin,

Dhe ti heshtje...

Për çikën që përcolle në aksion, një haur i ngrohtë
në krahnor të dridhej,
tek rrije e mbështetun pranë gurit të çamë e të
vjetër...

Rrëzoheshin ngadalë e mbyteshin në rrjedhë të
dridhshme fletët e murme,
si fjalë e harrueme të një kange të egër...

NË SKENËN E LARGËT E TË PËRTHYEME TË MALEVE

Në skenën e largët e të përthyme të maleve,
gjithë ditën si perde gri u tundën këto riga.
Pylli lëkundet e dridhet si dash i qethun nën shi.
Pikat e randa rrëzohen e trokasin nëpër fletë të
gjana rrapash,
ndërsa i dehun, plot shkumë, Shkumbini përplasat
mbi brigjet e tij.

Po vijnë vullnetarë mbas punës nga traseja.
Po vijnë tue këndue mes rrapash, që seç bisedojnë
me erën e ftohtë të grykës.
Po vijnë nëpër kangë, po vijnë.
...Në skenën e largët e të përthyme të maleve
ç'po tunden këto riga,
pikat e randa me zhurmë fletësh bien...

NE KISHËN E LEUSËS 1)

Kube të nalta,
piktura të lashta e të trishtueme,
shkrime në një gjuhë të vdekun e libra të harrueme.
Mure plot shkarravina fëmijësh, plot danga,
pëlhura qoshesh... endë nga merimanga.
Ma tej —
qendisma të arta,
zhinxhirë shandanësh kristali,
zinxhirë — pranga t'mendimit, që natë banin çdo
ditë.

Me këto kube të mbyllta
horizonti i Shqiptarit mbyllet.
Para këtyne pikturave pa jetë,
jeta vetë dridhej.

---

1) Leusa — fshat i Përmetit

Kishë e vjetër,
e një kohe ma të vjetër,
u endëm sot tue ndigjue zhurmën e hapave tanë
nëpër kubetë e tua të lashta,
siç mund të endeshim nëpër një shpellë të harru-
eme piratësh...

PËRSHËNDETJE SHTIGJESH

Ç'klith kjo erë, që hazdiset dallgë — dallgë nëpër
bjeshkë,
e ushtrojnë vargmalet me shi si vargje kangësh
epike?

Ndërsa ti, Ismet po ngjitesh
malesh si buzëqeshje,
malet nëpër shekuj s'panë të tillë buzëqeshje drite.

Ndërsa ti, Ismet, po ngjitesh
shtigjesh partizane,
Ndonëse këtë natë yjet s'pikojnë si plagë.
Oh, këtë natë yjet, mes reve të përflakun,
me ngazëllimin e tyne, fëmijëve ç'u ngjakan!
Ndërsa për ty, Ismet,
malësorët janë mbledhë.
Presin kangën tande, radion tande, sytë tu - dy
flakë ndezun.

Po ftohet darka e thjeshtë...
Por ata presin, presin,
presin ty dhe gjithë Atdheun në festë.

Pritja e tyne asht e pafundme si dashunia e tyne.
S'e dinin ata.

se nëpër udhët e pafundme të çiftelisë do të vije.
Ata presin të këndojnë kangë feste me ty.

Ata ku ta dinin
se telat e tendosun të çiftelisë dhe t'shpirtit
të parën herë pa ty,
për ty do të dridheshin?

Nana të përcolli
dhe shtroi tryezën.

I kuq, i blertë, fëshfëritës, në dhomë endej Nandori.

«Mirupafshim, nanë!»
Tryeza e festës tande ishin gjithë bjeshkët
me mbulesë të bardhë bore.

«Mirupafshim!»
Në mes nesh s'ka lamtumirë.
Në gjoksin e babës kumbonte sharkia e dridhej si
një fletë.
Ndoshta ai donte vendlindjen e shtrejtë për festë me
e përshëndetë
me një kangë të re të ditëve shqipetare,
andërr e thinjun zemrash kosovare...

Ti ec, Ismet, ti ec,
ti me dritën po ngjitesh.
Me dritën ngjitesh nëpër relievën e ashpër, të ftohtë,
të bjeshkëve,
Me dritën ngjitesh, nëpër relievën e ashpër të
moteve, të shekujve
Shtigjesh do të takohemi:
— Përsëritje!

PRANË LAPIDARIT TË DËSHMOREVE

Kokat janë ulë,
randojnë prej mendimesh.

Sytë fort janë ngulë
rranzë lapidarit,
ku përkunden lulet,
ku po dridhet bari.

Ndërsa krahanorët
ulen edhe ngrihen.
zjarre partizane
nëpër sy na ndizen...

Eni
lule t'freskëta
t'u vemë mbi krye...

U VODHE VALËVE...

Atje varen e përkunden hala të holla pishash mbi
valët zhurmëlehta,
si gishta të lehtë e të bukur mbi tastiera.
Dhe shkumën e bardhë
përmbi fije bari,
si një përkëdhelje brigjeve të njoma e end era.

Atje u linde ti,
pranë postës së vetmueme kufitare, të ngulun si
yll i kuq në ball t'blerimit
pranë valëve që stërpiken e puthen nën pisha, kur
muzgjet ulen ujnave blu,

Dhe u vodhe valëve dhe shpirtin, dhe emrin.
Prandaj vallë kaq e çiltër je dhe kaq e bukur,
me copa qiejsh në sy.
në oborr të fakultetit?

KUR QETHEN DELET...

Lëkundet bar i ri nën vesë të kaltër
si një copë qielli përmbysë në një pellg.
Përmbi stan tymi si shkumë tamli tretet...
Ahu, degët e njoma,
si stërkala t'blera,
mbi gjollët e bardha mes barit i zbret.

Ja ku erdha, kur po qethen delet;
lesh i zbardh
si një piring prej bore.
Dhe ti, mixhë,
me krahët përvjelun,
mes tufës së përbashkët — ngulë si bredh i moçëm.

Ja ku erdha, kur po qethen delet,
ç'ma rreh flladi
këtë shami aksioni.
Dhe më ngjan

se, nga Jonufri, bjeshkëve
u kam sjellë mbi supe një dallgë të kaltër Joni.

Ja ku erdha, kur po qethen delet;
malet rrotull
zbardhkan si oqiçë.
Supeve t'studentit s'di ç'po më hedh era:
qime qingjash,
a fjalë poezish...

MOTIVE LARGIMI

Gjithçka

Tek po iki nën horizontin e halave, që zhurmojnë
prej flladit,

Gjithëçka po marr me vete:

Dhe muzgjet që uleshin mbi shkambij ngadalë e të
trembun nga dritat dhe thirrjet e fëmijëve,
dhe fjalët e tua, mixhë, që rrodhën drejt meje nëpër
një shtrat prej thinjash,
dhe këtë udhë të hollë që ikën si fjollë tymi mbas
trungjesh të vjetra plot eshkë,
dhe dallgë të bardha blegërimash
në valixhen studenteske.

Porosia

Vetëm nuk munda me shkulë për kujtim një degë të
vesueme pishe, që varej mbi udhë si qerpik i lagun.
Duert m'u gërvishën.

Ajo mbeti aty, pranë trungut të vjetër, tue u luhatë
me drithërimë.

Ti, degë, që s'u shkule,
tani, tek po iki,
mos je porosia e fundit e këtij pejzazhi të hedhun
alpin?

LUGINA E DRAGOBISË

Luginë që shtrihet mes malesh, si mes një shi-
njestre vigane
(e tillë u kalit kjo në sytë e gjithë anmiqve),
e ngushtë, e thellë, nën gjelbërim të mbyllun.
Me kulla të bardha, si piramida që fshihen nëpër
grumbuj pemësh;
me Valbonën —
si një brez të kaltër tirqesh mes maleve lidhun.

Herë — herë,
kur përmbi ara xixëllonjat vezullime shkundin,
kur nëpër qiell derdhen yjet si stërkala qumështi,
shoh se si ngadalë e me flokë të bardha del Plaku
prej shpellës së tij
e niset i menduem drejt udhëve të ngushta e të
heshtuna të katundit.

Ecën.

Zgjat dorën e mplakun e përkëdhel mjegullat e
buta e t'lubardhme, që enden nën hanë Grykës së
Motinës,

futet nëpër misërishtet e njoma, që përkulen nën
erë në një start të gjelbër,
e diç bisedon me to;
përkëdhel pjergullat, që thuren e shturen ndanë
oborresh me shushurimë.

Nëpër fllad —

flokët e rralla e të bardha si fije të holla bore lehtë
i dridhen.

Endet ngadalë, tue shkelë mbi motet e tij të lashtë
e të pamplakun,

tue shkelë mbi gurët e rrugëve, anash të cilave ka
mbi e fëshfërit bari.

(Ku jeni, o malësorë,

Ç'thotë kjo kooperativa?)

Dhe befash i hutuem ndalet,

ngul një vështrim të çuditun mbi telat elektrikë,
që zgjaten në horizont si udhë të drejta e të lar-
gëta.

Lëkund kokën e vjetër.

Buzëqesh...

Merr përsëri udhën drejt shkrepave të kangëve...

NË FUSHË-ARRËZ

Gjithë natën gjëmojnë «skodat»,
sikur ndjekin diçka tek zgjatin duert rrezore mes
trungjesh të drejtë pishash, nëpër errësirë,
tek derdhen si ortiqe zhurme lugjeve e shpateve të
blertë.

Vijnë drejt luginës,
që zgjatet në gjiun e maleve
si gji i gjelbër e i dallgëzuem deti.

Vijnë «skodat»,
Nën rrotat e tyne kërcasin hala të thata e degë,
kërcasin e gjëmojnë brinjët e shekujve të shkuem.
(A e ke ndie mes tyne «u-u-u-në» e erës shpellave
të urisë

dhe dhimbjen që shkonte krahnorit të nji nane nga-
dalë,

si neperkë e plumbtë nëpër mure?)

Ato tani zbresin ngarkue me trupa e mineral të
randë,

ato tani zbresin me kangë të randa ngarkue.

LABORANTI

Dhoma jote e punës —
plot rafte me epruveta,
si shkambij kristali me gdhendje plot reflekse,
Ti, me bluzën e bardhë,
me gishtat e lehtë,
sikur deshifron parathanje të fshehta industriale,
përkulesh me ditë të tana mbi kampione mineralesh.

Nëpër udhët e rreshtave të fletores tande
formula kimike dhe vargje pashë nji ditë të për-
zihen
(si ushtarë nga vise të ndryshme, por që në të njëj-
tën llogore lëvizin)

Nëpër kangët e tua,
si nëpër një reliev Alpesh,
ndjeva hungrimën e «skodave» me mineral ngarkue

e me embrione qytetesh,
kur larg u ndrijnë xhamat agimeve në udhë,
kur ninulla të gjelbra degësh
mbi kabina u shkunden.

Dhoma jote e punës —
plot rafte me epruveta,
si shkambij kristali me gdhendje plot reflekse...

NË MBRAMJEN E 10 KORRIKUT

Lundron nëpër muzg qyteti dhe duket sikur digjet,
shkëlqimin e mija dritave të kuqe tek e mbart
mbi supe
(sikur mbart gjakun e gjithë atyne që ranë).
Sonte jepet koncert i madh te Stadiumi;
Ansambli i Ushtrisë e mbushi qiellin me tingujt luf-
tarakë të një kange.

Tutje, nata rrëzohet
nga këto drita e ndjekin.
Ndërsa unë nën tingujt e fuqishëm të kësaj kange eci,
si nën një qiell të hekurt.

DASHUNIA PËR VENDLINDJEN

Mbas xhamit t'autobuzit, mbi supe malesh, vrapon
vendlindja ime,
dhe shtëpi e dashun, mes gështenjash, si yll i largët
tretet.

Tretet vizioni i nanës,
tek më përcjell me sy,
n'sfond t'rrugës, me dorën n'degë t'nji kumbulle
mbështetë.

Zgjaten e tendosen kilometrat që po më ndajnë nga
ti, vendlindje,
zgjaten e tendosen si tela dhe fijet e dashunisë që
më lidhin me ty;

përmbi gjoksin tim,
si mbi një hon lahute,
kjo erë malesh do t'i tundë këta tela në çdo vend
plot melodi.

**MONOLOG I STUDENTES MALËSORE NË KABINËN
TELEFONIKE**

E ndjej zanin tand të ngrohtë, nanë, kah derdhet
valë-valë nëpër tela,
nga buzëmbrajta e freskët e qytetit alpin.

Dhe dridhem prej mallit, prej lumtunisë.

Nana ime,

ti erdhe nga lashtësia, si nga bodrum i një kështjelle,
ti erdhe si një kangë kreshnike, që zbret në sofrën e
gostisë.

Nana ime,

ty, nga llambat e ndezuna, dhe shpirti t'u ndez,
dhe zbritë nëpër ahet që tundin bisqet e blertë në
blunë e qiellit të lamë,
ndanë arash, që si flokë të buta tundin avujt në
mëngjez,

ndanë guvash, ku akujt e fundit pranë fletësh të
kalbëta qajnë...

Po, nanë...

Dhe që zanet tona

këtë mbramje drejt pafundësisë të shtrihen...

shumë akuj nën diell të fortë u desh të shkrihen.

ME ÇOBANËT

Nën pendët e kaltra, si një kllukë e madhe, nata i
mblodhi blegërimat e bardha.

Të lodhuna nga udha,
delet bregut rrinë.

Nëpër gurët e ftohtë të bjeshkës kaq pranë ndjejmë
lloçitjet e valëve,
sikur ujnave e lumit rrahin krahët e bardhë për
fluturim.

Një kumbonë shkund heshtjen.

Përreth qentë dihatin.

Përreth dihat dhe era nëpër gjethë.

Ndërsa mbi shkrepave të bardhë, që ngrihen rrotull si
një vathë gjigante.
bredhin yjet gazmorë e të shturur si keca.

Ulemi kambëkryq.

Gurgullon fyelli ynë.

Derisa rretë digjen nga agimi si livadhet që s'u bie
kosa deri vonë.
E prap tufat tona i grahim drejt bjeshkës, drejt
naltësive,
e prap drejt naltësive i grahim dhe ditët tona.

ÇAST SHIU BUZE LIQENIT ARTIFICIAL

Ja, na zuri shiu buzë Liqenit,
ç'i shqetëson këto pisha tek tunden plot zhurmë?
Ndërsa rrathët e valëve gri shtyn era
tutje, tutje, si kangë e trishtueme.

Ndërsa ti, e lehtë si një buzëqeshje,
në gjoks më mbështetesh, ndjen të ftohtë...
Po shpirtin tonë kurrë nuk mund ta lagin
këto riga të holla,
që shpleksen si flokë!

Vrapojmë barit.
Hyjmë nën këtë pishë.
Shiu shket halash si dialog i fshehtë.
Kështu si ne, dashunia jonë hyni
nën shturje degësh me gjelbrim t'përjetshëm.

QYTEZA VULLNETARE

Qielli ndehet si një velë e hollë, e kaltër,
stërpikë me vesën e yjeve të verës.

Qyteza jonë po fle,
ndërsa i qetë Shkumbini
zhurmon nëpër natë —
erozion i ngadalshëm i heshtjes.

Kapanonet flenë,
nuk janë karvane që kërrusen përgjumshëm mbi
vetminë e tyne,
mbi lodhjen e tyne të pluhnosun nëpër kurrizin e
Egnatias plakë,
nën vështrimin e verdhë të hanës së ftohun nëpër
pellgje vjeshte.

As asht Ballabani
në fushim me çadrat,
që e rrënqeth hana e bardhë, që i duket si qeleshe.

Qyteza jonë po fle
në thellësi të luginës,
si një dashuni e madhe që ngroh gjithë ditët.
Kjo ngrihet mbi gjithë andrrat që mbarti Egnatia
dhe mbi gjithë kampet anmike
kjo qytezë ngrihet.

NË PRAG TË VITIT TË RI 1970

(Çast)

Se si ndodh kështu papritë klubi «Studenti» nën
hapsinën e bardhë të natës së Alpeve,
nën shushurimën e butë të borës, që mes gëzimit
bie e bie.

Sonte i shqetësuem endem koridoreve të së shku-
emes, si një zog luginave të kaltra.
Due të takoj gotën me ju, o 20 vjetët e mia.

Nuk di nëse duhet të ul kokën në përcjelljen tuej të
ngrohtë e të dridhshme,
si ai malësori i vjetër, kur nisi çikën e thinjun në
kalin e bardhë të nusnisë,
udhës së largët me gurë e krisma...

(Ndërsa mes studentësh, në sallën e ndritshme, ky
bredh i bukur gëzohet e gëzohet,
sikur nëpër të kullojnë gjithë flladet veriore).

Sonte

nuk janë flokët e buta të një vajze si një re pran-
vere, që më kanë pushtue të tanin
tek hesht në mendimet e mia si një trung diku,
ndanë një pylli, në muzg...

Sonte

Budo Isufi fshin ngadalë duert me naftë
dhe me vitin 1989
gotën shkund!

NANA

Ti ishe e sëmundë randë.
Duert e mjekëve zgjateshin mbi ty si udhë të bar-
dha që lidhin me jetën.
Shqetësimi im përpëlitej si zog krahpremë nën kupo-
lën e akullt e të dridhshme të heshtjes
pritëse.

Sytë i kisha ngulë tek ti.
Dhe ndjeva se dashunia jote ishte ajo që më kishte
ba burrë,
dhe dashunia jote për një çast mund të më bante
prap fëmi...

KUR PIVA UJË TE KRONI I FSHATIT

Mbështeta gjunjët mbi rrasën e bardhë e të lagun
ndanë pellgut të hollë, që dridhej nën skurrjela
(sikur i mbështeta mbi kurrizin e gurtë të kohnave),
ndërsa mbi supe ndjeja si shushurinën si shkumë e
lehtë fletët
dhe mbi barin e njomë, ndanë rrugës së fshatit, po
pikonin mollët.

Tutje, në qiellin e naltë e delikat, sa kishin nisë me
çelë yjet e parë, si manushaqe të hershme.
Thepat ngjyrëplumbi e të mprehtë kryqëzoheshin
në horizontin blu si kosa.
Katundet zbardhnin si grigja në shpatet e maleve
ngjitur.

Do tela të hollë fluturonin si zogj të shpejtë mbi
lapidarin e dëshmorit të parë të fshatit

GURI I VAJËS

(Te ky gur, tregon legjenda, kanuni vrau një çikë, që s'donte të merrte burrin e caktuem)

Netëve,
kur me yje djeg gjoksin Valbona shkumëborë
e valët akull si thika krahnorit ja ngul heshtjes,
ngren kryet në sfond pishash,
i ftohtë e madhështor,
tue randue dheun n'themelet e legjendës,
ai,
guri ma i randë i bjeshkës.

Ndanë rrugës plot gjurmë mushkash — ky gur si
kokë e preme,
si një kokë e preme,
e humbun nën thinja.
Çfarë kërkon të thotë ajo kokë netëve
tek duket sikur e preu

e mprehtë shpatë e Valbonës
dhe e la ndanë udhës, ndanë kohës?

Guri i Vaj's,
nën trupin tand t'përgjakun,
ndjej klithma andrrash vajzënore të gjymtueme.
Vjen jehona e tyne,
si nëpër një luginë të zgjatun,
dhe troket në kohën tonë kujtimet tue i zgjue.

Guri i Vaj's,
të shoh se si dridhesh në pellgun e thellë
të lotëve të nanës që mbeti nëpër bjeshkë,
tue u endë e verbët,
si një mjegull vjeshtë.

Guri i Vaj's.
që hyne kështu i ftohtë në kangën time...

Ndërsa xhades plot pluhun vijnë aksionistet,
të shoh si trishtohesh, i vetëm, i thinjun.
Ndërsa rruga e bjeshkës gjarpënon ndër male,
ti i shkretë hesht,
mbulue me lashtësinë tande.

MIQËSIA SHQIPTARO-KINEZE

Lëviz treguesin e radios nëpër fjalë që rrëzohen të
këputuna me klithma të shqetësuese sinjalesh
(sikur kaloj nëpër një pyll të errët, ku vërtiten e
fluturojnë me klithma qindra shpendë të çuditshëm),
dhe ja,
si një zgjatje dore,
si një erë të ngrohtë,
ndigjova në gjuhën shqipe zanin e Radio - Pekinit.

Mbi dallgë që vërviten e rrotullohen plot zhumë në
rrafshina të shkreta oqeanesh,
mbi lumenj që gjëmojnë si demat në gjak kanjonesh
ku shkambij të errët kërrusen,
që shturen ndër net si gërsheta të arta nëpër gjok-
se të bukur e të valëzuem fushash,
mbi male, që ngrihen të bardha nën dritën e ftohtë
të një hane vjeshte,

nëpër re të errësuese, që turren diku e çahen
nëpër rreze,

m'u duk se i shihja këta tinguj të vrullshëm
drejt nesh, drejt nesh, si dallgë tue u zgjatë.
Edhe një herë thellë në shpirt e ndjeva:
as me gjithë këto hapsina
miqësia jonë s'u matka.

UJVARA

Këtu asht kaq i dendun e i hollë bari
dhe fishkëllon si melodi e largët fyelli,
dhe laget nën qerpikë të kristaltë t'ujvarës,
nën hijen e freskët, që si pellg alpin dridhet.

Në këtë vend së pari u takuem
(mbi zgavrën e kanunit shkelë patëm)
dhe kurrë s'u derdh kjo ujvarë me aq zhurmë,
dhe kurrë aq butë këto degë s'u luhatën...

Me çantë udhe sot këtu kam ardhë,
m'valëzon gjoksi si ky livadh i blertë.
Supesh më shtur të hollat flokë ujvara
e supesh m'duket se ti m'shtur gërshetin...

LULI I VOCËRR

Me jetën e randë mbi shpatullat e vogla,
mes dimnit të dyfishtë
të borës dhe të urisë,
shfaqeshe mëngjezesh në cakun tand, i ndrojtun,
i rrudhun prej ngricash,
si andrrat e malësisë.

Dhe mbramjeve,
në zjarrin e dëshirave ti ngrohje duert e mpime.
Avujt e dëshirave —
të kristaltë të rrëzoheshin mbi supet e njoma.
Ndërsa prej qiellit të shqetësuem,
prej malesh si kurrize,
bora e përgjakun përplasej ndër kasolle.

Dhe ndoshta nuk mendove në cakun tand pa erë,
me fytyrën e kuqe drejtue diellit,
se nëpër bjeshkë i tillë do endeshe prap një herë,
do endeshe... legjendë,
si legjenda e misrit.

KUR E VRANË PARTIZANEN

Mes gurësh t'bardhë, mbulue me flokë t'gjata shevari,
drejt pyllit që ngrihej si mur i lashtë, e shtynë.

Ndërsa i hollë, mbi supe,
tue u lëkundë ngadalë,
qielli i lamë plot yje i natës vjeshtake i zbriti.

Ajo, me dorën e lehtë si erë, përkëdheli kopshtet,
shtëpitë pranë vathash,
udhët partizane plot gurë.
Dhe, tue rrjedhë nën flad valë - valë e ndoqi bari,
sikur të donte gjelbrimin të mos ja ndante kurrë.

MBI SUPE SHTHUREN DEGËT

(Inxhinierit të pyjeve Ç. E.)

Shtëpia jote e vjetër — ndanë pyllit me gështenja,
ku vjeshta endet brigjesh e ngarkueme si mushkë.
Zemra jote e lehtë
si shpend i bukur pyjesh,
degë më degë vërtitet,
ndër gjeth fluturon zhurmshëm.

Shtëpia jote e vjetër — ndanë pyllit me gështenja.
shtëpia jote e re — përmbi një samar mushke.
Dhe gjelbërojnë çadrat
në një rudinë mes pishash,
si stane të vogla të mbulueme me dushqe.

Dhe netëve flurore,
kur t'bjeshkës fllade rrjedhin
si përroje të freskët, të kaltër, plot shkumë,

të ndjej si bisedon me fishkëllimën e bredhave,
kur degët mbi çadër ngadalë përkunden.

E ku nuk mbinë çadrat tueja t'blerta?
Ndanë ahesh, ndanë një vathe a një imshte plot
zhurmë.

N'ditar t'gurgullon Valbona krahëshpejtë,
hungron i Lumit të Gashit —
ariu i murmë.

N'ditarin tand,
ndanë linjash të tensionit të naltë;
vrapojnë të mbarështrimit të pyjeve — piketa.

Shkumëzon përroni i fjalëve të një plaku në stan,
lundrojnë re të bardha delesh,
mbi liqej bari të blertë.

Ecë, inxhinier,
me uniformë të gjelbër,
sikur ke hedhë supeve një pyll
kur rreh n'agim përroni krahët si pëllumb i egër,
kur mbi një degë bredhi thërmohet një yll.

Ecë...
Dhe ja, një ditë,

mes flokëve të zeza,
shkëlqen e dridhet nëpër erë një thinjë...
Mos vallë ja vodhe ti
pejzazhit të bardhë të bjeshkëve,
për të qenë gjithmonë ma afër tij?

... Dhe përsëri mbi supe shturen degët.
Si shpirti yt —
fëshfëritje ngado.
Vrapo, inxhinier,
si një fener i gjelbër,
mes dallgëve të gjelbra pyjore,
Vrapo!

KTHEHEN KOSITËSIT

Mbi sup të çdonjanit lëkundet kosa
si vetull e shkambit që dridhet mbi lumë;
ndërsa përreth rrjedh plot tinguj të fshehtë nata,
e pishat me fllad i përkund.

Ecim. E zanet si përroje u jehojnë
kubeve të heshtjes së natës bjeshkëtare.
Janë mbushë livadhet... ndaj natës i shtojnë
këtë lirikë të gjelbër me rreshta bari.

Po kthehen kositësit. Në prehnin e bjeshkës
zgjaten hijet e tyne dhe fjalët gazmore
Ndërsa rrëshqet hana, si një kosë e mprehtë,
livadhit të qiellit të natës verore.

NATË BJESHKE

Yjet zbresin ngadalë-ngadalë, si flokë të arta bore
mbi akullin e hollë e të kaltër të qiellit.

Malet, me ballin e ndezun nga hana, heshtin të
menduem.

Poshtë lugina përcjell lumin dhe telat nëpër fushën
e zhveshun të heshtjes,

dhe dritat ngulen mbi mjegullën e bardhë

si xixëllonjat mbramjeve në shpinë të dhenve ruda.

Po flenë stanet nën fërfëritje t'fladit që rrjedh
nëpër gurë si lang bore,

mes delesh që si andrrime fëminore, të buta e të
bardha heshtin.

Poshtë lëkundet lehtë e nxin ahishta.

Eci nëpër bar.

E në këtë natë me dritë e aroma bjeshke,

ndjeva se frymëmarrja e këtij pejzazhi unë isha.

PYLL I PAFUND ME GJELBRIM TË PERJETSHEM

Ç'po ndodh kështu?
Afsh gjethi të djegun era së largu po bie.
Lëviz plot shqetësim pylli.
Tek afrohet flaka
i zgjat krahët gjelbrimi:
po të thërret ty.

Ty,
që mund të rrije diku ndanë një burimi mes ahishtes
me një krrabë të lëmueme pylltari dhe qesen e
duhanit mbi gju...

Ty,
që tek shpleksen nëpër erë me krisma të mbytuna
flokët e djegun të pishave,
i shpleks në mes flakëve, të zbardhun nga hini, dhe
flokët e tu.

Vijnë këto flakë
si erëna të ndezuna.
Mes tyne —

nxiton e përkulesh si dallgë me një kazëm në dorë
ti, fshatar i thjeshtë matjan.

Ku po shkon Isuf?
Due të vi drejt teje.
Ky afsh tymi frymën s'mundet me ma zanë.

Due të vi drejt teje.
Ku me të gjetë ty?
Diku si në kangë për një çast m'u shfaq fytyra jote
në këtë ekran të alarmuem flakësh.
Ti s'ke kohë të flasësh,
me ballin plot vija djersësh që prej flakëve rrodhën
dhe prej flakëve u thanë.
zgjat dorën drejt gjelbrimit,
zgjat dorën dhe vrapon.

Ti s'ke kohë të qendrosh.
Ti s'je hero legjendash,
që rend diku nëpër viset e gjelbra e të largëta të
folklorit.
Ti sa do doje si një re të dendun mbi këto flakë të
ulje zemrën,
sa do doje në një shi stuhishëm zemrën ta thërmoje!

Ti s'ke kohë të qëndrosh.
Tek thyhen e rrëzohen me zhurmë të randë degët
si harqe prushi
sikur thyhen e rrëzohen kahët e tu ndjen dhimbje.
Jo nëpër dej,
por nëpër trungje, nëpër degë, nëpër hala, nëpër
pasuninë e përbashkët,
gjaku yt i kuq prej komunisti rridhte.

Ndaj tek mbuloje flakët si me një mal me gjoksin
tand të rreshkët,
flakët,
që s'mund të shuenin kangën tonë të gjelbër,
boritë e «skodave»,
zanet e druvarëve,
degët që mbi udhën e ngushtë, të pyllit plot kangë
zogjsh luhaten.

ashtu,
me Taserën e kuqe në zemrën e kuqe fshehun,
u shndrove në një pyll të pafund
me gjelbrim të përjetshëm.

PASQYRA E LËNDËS

Faqe

NËPËR SHTEGUN ME PISHA

Mirupafshim, nanë!	5
Tregim për mësuesen	8
Dritë e re ndër male	10
Në udhën dimnore	13
Nëpër muzgun e kaltër të bjeshkës	15
Balladë për një çoban	17

UDHË...

Jezerca	21
Bora e parë	22
Mbramë... ..	23
Kur zhurmonin ujvarat... ..	25
Në logun mes pyllit	26
Pranë gurit të vjetër	27
Në skenën e largët e të përthyeme të maleve	29
Në kishën e Leusës	30
Përshëndetje shtigjesh	32
Pranë lapidarit të dëshmorëve	35
U vodhe valëve... ..	36
Kur qethen delet... ..	37

Motive largimi	39
Lugina e Dragobisë	41
Në Fushë-Arrëz	43
Laboranti	45
Në mbramjen e 10 korrikut	47
Dashunia për vendlindjen	48
Monolog i studentes malësore në kabinën telefonike ..	49
Me çobanët	51
Çast shiu buzë liqenit artificial	53
Qyteza vullnetare	54
Në prag të vitit të ri 1970	56
Nana	58
Kur piva ujë te kroni i fshatit	59
Guri i vajës	61
Miqësia shqiptaro-kineze	63
Ujvara	65
Luli i vocërr	66
Kur e vranë partizanen	67
Mbi supe shturen degët	68
Kthehen kositësit	71
Natë bjeshke	72
Pyll i pafund me gjelbrim të përjetshëm	73

Tirazhi 1500 kopje   Format 70x100/32   Stash: 2204-65

Shtyp. NISH Shtypshkronjave «MIHAL DURI»
Stabilimenti «8 NËNTORI» — Tiranë, 1970